

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 14. oktober 2024
Sagsnummer: 2024-314

./.

Til udvalgets orientering fremsendes hermed grundnotat om Kommissionens forslag til fælles henstilling om fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af bundhabitater i nederlandsk del af Nordsøen (delegeret retsakt)

Det forventes, at forslaget om fiskeriregulering i de nederlandske områder kan vedtages som en delegeret retsakt senest seks måneder efter, at den fælles henstilling er modtaget i Kommissionen.

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet af bundhabitater i nederlandsk farvand.

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelser mod udstedelsen af den konkrete delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Jacob Jensen

/

Jesper Wulff Pedersen

Den 11. oktober 2024
FVM 388

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til fælles henstilling om fiskeriforanstaltninger for beskyttelse af bundhabitater i nederlandsk del af Nordsøen (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

I medfør af grundforordningen 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik skal forslag til fiskeriforanstaltninger, som medlemsstaterne tager initiativ til med henblik på overholdelse af forpligtelserne i EU's miljølovgivning, koordineres regionalt og fremsendes i form af en fælles henstilling til Kommissionen. Kommissionen kan herefter, hvis den finder den fælles henstilling fyldestgørende og efter høring af Europa-Parlamentet og Rådet, vedtage en delegeret retsakt. Det regionale samarbejdsforum om fiskeriforvaltningen i Nordsøen (Scheveningen-gruppen)¹ har udarbejdet et udkast til fælles henstilling med forslag til fiskeriregulering i seks naturbeskyttede områder beliggende i nederlandsk del af Nordsøen. Forslaget lægger op til et forbud mod anvendelse af bundsløbende redskaber i hele eller dele af områderne. Forslaget er initieret af Nederlandene. Nederlandene, Danmark, Tyskland, Frankrig og Belgien har fiskerirettigheder i områderne. Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet af bundhabitater i nederlandsk farvand. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelser mod udstedelsen af den konkrete delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Grundforordningen om den fælles fiskeripolitik, forordning (EU) nr. 1380/2013, særligt artikel 18, lægger op til et regionalt samarbejde mellem medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik.

De pågældende medlemsstater kan i overensstemmelse med artikel 11 og 18 fremsende en fælles henstilling om en fiskeriregulering til Kommissionen. Kommissionen kan på baggrund heraf vedtage fiskerireguleringen i en delegeret retsakt med hjemmel i artikel 11, stk. 2, og artikel 18.

Kommissionen kan først vedtage en delegeret retsakt efter høring af Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komite for Fiskeri (STECF). Den delegerede retsakt kan kun vedtages og træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på to måneder efter modtagelse fra den initierende medlemsstat. Fristen for indsigelse kan dog forlænges med yderligere to måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller fra Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med simpelt flertal, mens Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

¹ Scheveningengruppen består af de medlemsstater, der har direkte fiskeriinteresser i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, det vil sige Danmark, Sverige, Tyskland, Nederlandene, Belgien og Frankrig. Gruppen er drivkraften i regionaliseringsprocessen, ikke mindst med hensyn til formulering af fælles henstillinger på fiskeriområdet. Kommissionen deltager ad hoc.

Det forventes, at forslaget om fiskeriregulering i de nederlandske områder kan vedtages som en delegeret retsakt senest seks måneder efter, at den fælles henstilling er modtaget i Kommissionen.

Formål og indhold

Forslaget til fælles henstilling, som er initieret af Nederlandene, omfatter beskyttelse af bundhabitater (bl.a. blød mudderbund og biogene rev), via et forbud mod bundsløbende fiskeri i hele eller dele af fem naturbeskyttede områder. Der foreslås endvidere indført et periodevist forbud mod fiskeri med garn med henblik på beskyttelse af områdets havfugle i yderligere et naturbeskyttet område. Forslaget omfatter ændring af tidligere indført fiskeriregulering i tre af de i alt seks naturbeskyttede områder, hvor flere redskabstyper begrænses og hvor områdeafgrænsningerne udvides. De resterende tre områder er nyudpegninger.

Forslaget skal medvirke til at opfylde kravene i EU's habitatdirektiv². Den foreslåede fiskeriregulering vil ligeledes bidrage til opnåelse af god miljøtilstand under havstrategidirektivets³ forpligtelser.

Konkret er hensigten med forslaget at indføre fiskeriforanstaltninger i seks naturbeskyttede områder beliggende i nederlandsk del af Nordsøen. Nederlandene, Danmark, Tyskland, Frankrig, Belgien har fiskerirettigheder i områderne omfattet af forslaget.

I overensstemmelse med de aftalte retningslinjer om regionalt samarbejde i regi af Scheveningen-samarbejdet er der nedsat en ad hoc arbejdsgruppe med deltagelse af embedspersoner fra de berørte medlemsstater. Arbejdsgruppens formål har været at drøfte det faglige grundlag og formulere et forslag til en fælles henstilling.

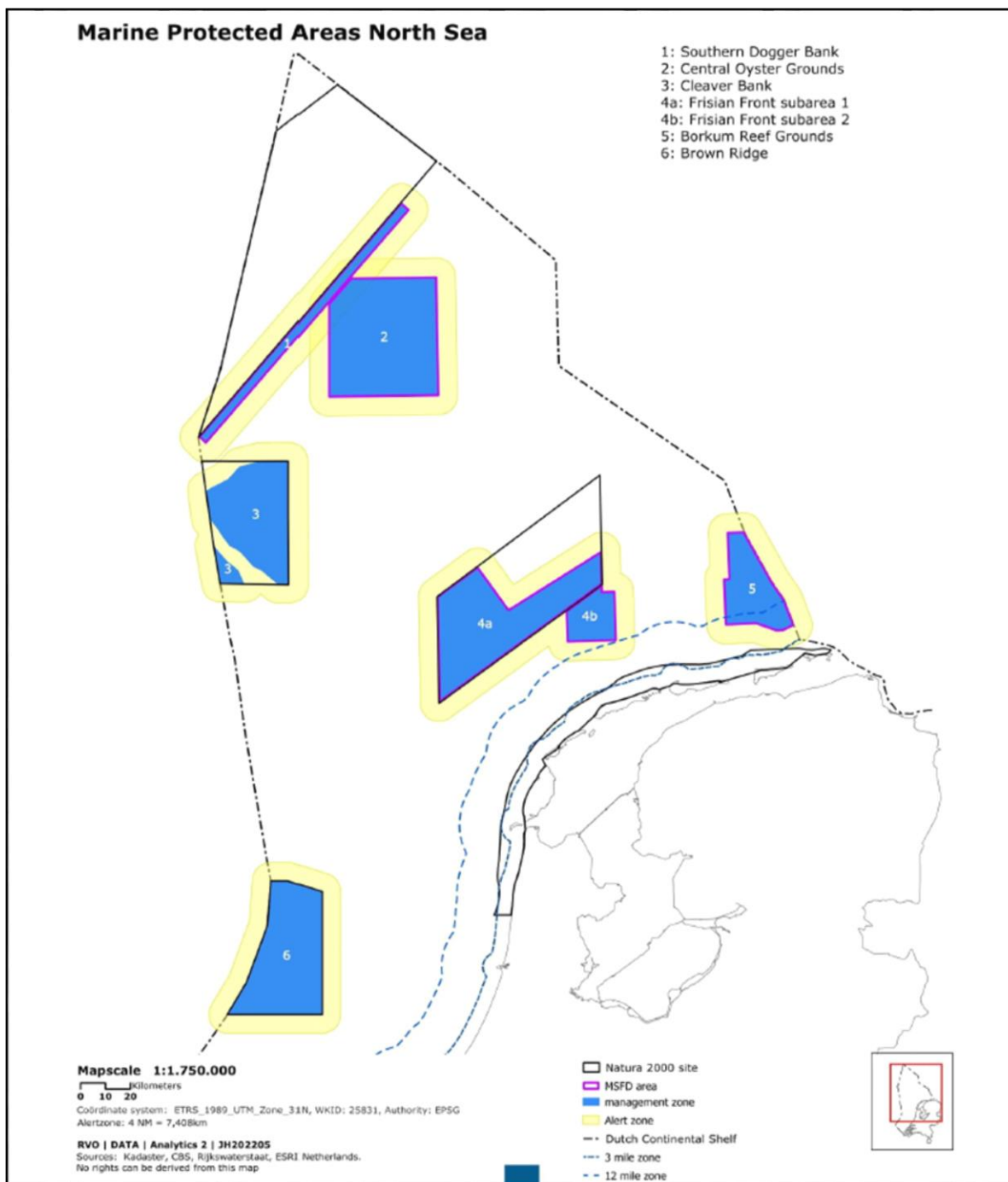
Områderne (se figur 1) og den foreslåede fiskeriregulering er følgende:

1. *Southern Dogger Bank*: Havstrategiområde; Helårligt forbud mod bundsløbende fiskeri. (Ny områdeudpegnings, som udvider arealet af eksisterende fiskeriregulering i Natura 2000-området Dogger Banke).
2. *Cleaver Bank*: Natura 2000-område (habitat); Helårligt forbud mod bundsløbende fiskeri. (Udvidelse af areal af eksisterende fiskeriregulering).
3. *Central Oyster Ground*: Havstrategiområde; Helårligt forbud mod bundsløbende fiskeri. (Udvidelse af areal af eksisterende fiskeriregulering).
4. *Frisian Front*: Havstrategiområde; Forbud mod alle former for fiskeri i del af området (4a). Helårligt forbud mod bundsløbende fiskeri i del af området (4b). (Udvidelse af regulering og areal af eksisterende fiskeriregulering).
5. *Borkum Reef Grounds*: Havstrategi-område; Helårligt forbud mod bundsløbende fiskeri. (Ny områdeudpegnings)
6. *Brown Ridge*: Natura 2000-område (fuglebeskyttelse); Forbud mod garnfiskeri i perioden 1. oktober – 31. marts.

Figur 1: Overblik over beliggenheden af de seks hollandske naturbeskyttede områder.

² Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet).

Kontrol og monitoring

For fartøjer med Vessel Monitoring System (VMS) foreslås der krav om øget signalfrekvens, hvert 10. minut i stedet for hver time, når fartøjerne befinder sig af en afstand inden for fire sømil fra områderne. For fartøjer med en længde under 12 meter, der ikke er udstyret med VMS, foreslås enten anvendelse af Automatisk Identifikations System (AIS) eller et andet system, som gør det muligt at spore og identificere fiskefartøjer, der benytter bundslæbende redskaber.

Det Rådgivende Råd for Nordsøen høres om udkastet til fælles henstilling. De rådgivende råd består af repræsentanter fra fiskerierhvervet og NGO'er.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Landingsværdierne for dansk fiskeri, for de redskabstyper som begrænses i de seks naturbeskyttede områder, er opgjort til i alt ca. 7,5 mio. kr. i gennemsnit pr. år for perioden 2015-20. Der forekommer et stort dansk fiskeri med bundtrawl særligt i områderne Central Oyster Grounds og Frisian Front, hvor der i perioden 2014-21 har været dansk fiskeri på hhv. 3,0 mio. kr. og 3,9 mio. kr. i gennemsnit pr. år. I de resterende områder er de danske landingsværdier estimeret til ca. 0,3 mio. kr. (Brown Ridge), ca. 0,1 mio. kr. (Cleaver Bank) og ca. 0,3 mio. kr. (Sydlige Dogger Banke) i gennemsnit pr. år. Der har ikke været dansk fiskeri i området Borkum Reef Grounds. Det forventes, at fiskeriet kan opretholdes uden for de naturbeskyttede områder. Hovedparten af dansk fiskeri i områderne er efter brisling, samt fiskeri efter tunge i Frisian Front området. For så vidt angår tobisfiskeri på Sydlige Dogger Banke henledes opmærksomheden imidlertid på lukningen af tobisfiskeriet i engelsk farvand i Nordsøen og i skotsk farvand, som UK har truffet beslutning om.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser, som er de direkte tab på kort sigt, dvs. mistede landingsværdier minus sparede variable omkostninger, udgør cirka halvdelen af de samlede landingsværdier, svarende til ca. 3,8 mio. kr. årligt (gennemsnit 2015-20). På baggrund af hørings svar fra fiskerierhvervet er der indhentet fiskeridata for perioden 2021-24. Heraf fremgår, at det danske fiskeri, der berøres af forslaget, i hele perioden har haft en nedadgående trend og er væsentligt reduceret. Senest udgør erhvervsøkonomiske konsekvenser for 2024 godt 0,2 mio. kr.

For fartøjer, der ønsker at udøve fiskeri inden for fire sømil fra de beskyttede Natura 2000-områder, kan der være udgifter forbundet med at efterleve kravene til de VMS- eller AIS-systemer, som fiskefartøjerne skal være udstyret med. Udgifterne afhænger af, hvorvidt fiskefartøjerne allerede i dag har de systemer, der stilles krav om. Anskaffelsesprisen for nye systemer, der lever op til de stillede krav vurderes at være ca. 10-20.000 kr. Alle danske fartøjer, der fisker i de nederlandske områder, skønnes at kunne opfylde kravene.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Det nederlandske reguleringsforslag skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet af bundhabitater i nederlandsk farvand.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) anerkender behovet for beskyttelse af bundhabitater og støtter generelt tiltag, der har til formål at bevare og forbedre marine økosystemer. DFPO og DPPO finder dog det foreliggende forslag om at indføre restriktioner for bundslæbende fiskeri i seks naturbeskyttede områder, herunder Sydlige Dogger Banke, problematisk på flere fronter.

DFPO og DPPO mener, at forslaget om at inkludere Sydlige Dogger Banke i de omfattende fiskerirestriktioner kommer på et særdeles uheldigt tidspunkt henset til, at der pågår drøftelser mellem UK og EU om UK's beslutning om at lukke Dogger Bank for fiskeri. Da disse drøftelser endnu ikke har resulteret i en fælles forståelse eller aftale om forvaltningen af dette område, vil det at indføre yderligere restriktioner i den nederlandske del af Dogger Bank kunne skabe unødvendige komplikationer og potentielt være ødelæggende for den sag, EU har opbygget gennem det seneste år. DFPO og DPPO finder det særdeles vigtigt for dansk fiskeri og særligt de mange fartøjer, som er afhængige af industrifiskeriet, at EU står stærkt i denne sag og bekymringen for konsekvenserne af at fremsætte lukninger fra EU side netop nu er derfor betydelig. DFPO og DPPO mener, at det er således vigtigt, at Danmark, som det eneste land med konkrete interesser på spil, handler og sikrer, at forslaget ikke fremsættes på nuværende tidspunkt.

DFPO og DPPO mener derudover, at vidensgrundlaget for forslaget ikke er tilstrækkeligt underbygget, især set i lyset af de ændrede fiskerimønstre, som UK's lukning af Dogger Banke har medført de seneste år. De danske fiskere har måttet tilpasse sig de nye omstændigheder, hvilket har medført ændrede mønstre og intensiteter i fiskeriet. Det foreliggende forslag tager ikke tilstrækkelig højde for disse ændringer og de faktiske forhold på fiskeripladserne i området. Der er således behov for yderligere analyse af fiskeriet i 2022-2024.

DFPO og DPPO bemærker endvidere, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser af forslaget er betydelige med direkte tab på kort sigt på omkring 3,8 millioner kr. årligt. Dette vil ramme fiskerierhvervet hårdt og kan få alvorlige konsekvenser for beskæftigelsen og økonomien i de berørte lokalsamfund. DFPO og DPPO henviser i den forbindelse til, at der er andre muligheder for at placere lukninger, som ikke har lige så væsentlige konsekvenser for fiskerierhvervet.

DPPO og DFPO opfordrer derfor til, at der foretages en grundig revurdering af forslaget særligt ift. timingen af forslaget mht. drøftelserne med UK og for at sikre, at beslutningerne baseres på et solidt og opdateret vidensgrundlag. DPPO og DFPO anbefaler desuden, at der gennemføres en mere omfattende konsekvensanalyse, der inddrager de seneste data om fiskerimønstre og de økonomiske implikationer for fiskerisektoren.

På baggrund af høringssvaret er der indhentet fiskeridata for perioden 2021-24, som har været forelagt de to foreninger. DPPO og DFPO har ikke fremsat bemærkninger hertil.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation mener generelt, at man skal være varsom med at foretage begrænsninger i det skånsomme fiskeri, som enkelte af områder vil indføre.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der kan opnås enighed om den fælles henstilling. Det vurderes, at der fra Rådet ikke vil blive gjort indsigelser mod Kommissionens delegerede retsakt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig positivt til gennemførelse af tiltag i fiskeriforvaltningen, der vil øge beskyttelsen af habitattyper og arter i europæiske Natura 2000-områder. Det er regeringens opfattelse, at forpligtelserne i henhold til habitatdirektivet og havstrategidirektivet kan opnås ved forslaget, og at der er en fornuftig balance mellem de foreslåede tiltag og beskyttelsesbehovet. Det er vigtigt, at fiskeriregulering skal være proportional, tage udgangspunkt i videnskabelig rådgivning og være kontrollerbar. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelser mod udstedelse af konkrete delegerede retsakter på grundlag af fælles henstillinger, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.